

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Mahrs, Petter
Tel: 010-698 12 41
petter.mahrs@naturvardsverket.se

BESLUT
2015-03-30   Ärendenr:
NV-00969-15

Beslut om skydds jakt efter gråsäl för 2015

Beslut

Naturvårdsverket beslutar att tillåta skydds jakt efter 350 gråsäl.

Naturvårdsverket beslutar att skydds jakten får ske på annans jaktområde.

Naturvårdsverket beslutar att skydds jakten får ske från stillaliggande båt med motorn igång.

Naturvårdsverket beslutar att skydds jakten, vid sidan av klass 1, även får ske med kulammunition av klass 2.

Naturvårdsverket beslutar att detta beslut ska gälla även om det överklagas.

Villkor för skydds jaktens genomförande

Jakttid

Skydds jakten får ske under tiden 20 april till och med 31 december 2015.

Jaktområde

Skydds jakten får ske inom svenskt territorialvatten inom

- Norrbottens län
- Västerbottens län
- Västernorrlands län
- Gävleborgs län
- Uppsala län
- Stockholms län
- Södermanlands län
- Östergötlands län
- Gotlands län

- följande kommuner i Kalmar län
  - o Västervik
  - o Oskarshamn
  - o Mönsterås
  - o Borgholm
- följande del i Blekinge län
  - o området väster om sydligaste spetsen på Torhamns udde
- Skåne län

Jakträttsinnehavare ska informeras om skyddsjakten och få ta del av det här beslutet innan skyddsjakten börjar.

Undantagna områden

Inom skyddsjaktområdet kan det finnas skyddade områden där andra regler för skyddsjakt efter säl gäller. Det kan exempelvis vara sälskyddsområden, Natura 2000-områden, naturreservat eller nationalparker. Länsstyrelsen i aktuellt län kan lämna information om var sådana områden finns och vilka regler som gäller där.

Inom vissa områden, som inte omfattas av annat områdesskydd, sker inventering av sälar under våren. För dessa områden tillåts endast skyddsjakt efter gråsäl under tiden 16 juni till och med den 31 december 2015:

Norrbottnens län	Vidbrännan
Västerbottnens län	Lördagshällan Yttre Järnäsgrund
Gävleborgs län	S:t Olofshällan
Uppsala län	Märkeshällan Märketskallen Bränningsbråten
Stockholm län	Skvalbådan, Gillöga skärgård Stänkbådan, Gillöga skärgård Svartkobben, Gillöga skärgård Torrbådan, Gillöga skärgård Ägglösen Dromgrunnan Karvasen, Landsort Lönnbådan, Landsort Roxen, Landsort Tuvan Märkbåden
Östergötlands län	Höga ören
Kalmar län	Runsten

Antal gråsäl som får fällas

Naturvårdsverket beslutar att totalt 350 gråsäl får fällas under skyddsjakten. Tilldelningen för antalet gråsäl mellan länen fördelas enligt följande:

Norrbottens län	60 gråsäl
Västerbottens län	30 gråsäl
Västernorrlands län	30 gråsäl
Gävleborgs län	60 gråsäl
Uppsala län	40 gråsäl
Stockholms län	40 gråsäl
Södermanlands län	20 gråsäl
Östergötlands län	10 gråsäl
Gotlands län	10 gråsäl
Del av Kalmar län	20 gråsäl
Del av Blekinge län	15 gråsäl
Skåne län	15 gråsäl

Vem som får jaga

Den som jagar gråsäl från båt ska ha gått utbildning i säljakt. Utbildningen ska vara organiserad av jägarorganisation i Sverige eller Finland.

Den som jagar ska betala viltvårdsavgift för statligt jaktkort till Kammarkollegiet.

Jaktmetod och tillåtna jaktmedel

Skyddsjakten får bedrivas

- från land
- från is
- från konstruktion som är fäst på botten
- från stillaliggande båt (antingen med motorn på eller av)
- med typgodkänt fångstredskap

Skyddsjakten ska i möjligaste mån ske mot gråsäl som observerats orsaka skada och befinner sig inom 50 meter från skadedrabbade redskap.

Bärgning och provtagning

Fällda sälar ska så långt som möjligt bärgas. Den som bärgar gråsäl ska skicka in prover till Naturhistoriska riksmuseet.Handledning och instruktioner för provtagning finns tillgängligt genom Naturvårdsverkets kundtjänst.

Webbplats: www.naturvardsverket.se/saljakt

E-post: viltforvaltning@naturvardsverket.se

Telefon: 010-698 10 00 (öppettider vardagar 08:00-16:30)

Kontakta Naturvårdsverket innan och efter skyddsjakt**Innan skyddsjakten**

Den som avser att delta i skyddsjakten efter gråsäl ska kontakta Naturvårdsverket närmaste vardag innan jakten inleds. Detta för att få information om hur många djur som återstår av tilldelningen i aktuellt län.

Efter skyddsjakten

Den som skjutit säl inom ramen för skyddsjakten ska meddela detta till Naturvårdsverkets kundtjänst närmaste vardag efter en säl skjutits.

Vid kontakt om fälld säl ska dessa uppgifter lämnas:

- skyttens namn, adress, telefonnummer och e-postadress
- exakt plats och tidpunkt då sälen sköts
- om sälen bärgades

Kontaktuppgifter till Naturvårdsverkets kundtjänst

E-post: viltforvaltning@naturvardsverket.se

Telefon: 010-698 10 00 (öppettider vardagar 08:00-16:30)

Åtterrapporering efter skyddsjakten

Om länsstyrelsen i respektive län vill ta Naturvårdsverket gärna emot en redogörelse över erfarenheter från skyddsjakten samt vilka effekter skyddsjakten haft på sälskadornas omfattning i aktuellt län.

Uppgifterna kan mejlas till registrator@naturvardsverket.se senast den 29 februari 2016. Märk mejlet med ärendenummer NV-00969-15.

Bakgrund

Yttrande från Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten ställer sig bakom skyddsjakt efter gråsäl under liknande omfattning som tidigare år. Havs- och vattenmyndigheten skriver i sitt yttrande till Naturvårdsverket att antalet inrapporterade sälskador för 2013 har ökat med drygt 15 procent från tidigare år sett till hela landet. Myndigheten bedömer även att mörkertalet för rapportering av sälskador är stort och att det faktiska antalet skador sannolikt är betydligt högre.

I Bottenviken drabbas främst fiske med fasta redskap av skador. Myndigheten nämner att fritidsfisket med nät är mycket skadedrabbat. För södra delarna av Östersjön har skadorna på fiske inomskärs ökat. Skadorna på ålfiske och fiske med sillgarn förekommer, men har minskat i omfattning.

Yttrande från Naturhistoriska riksmuseet

Naturhistoriska riksmuseet ser att en skyddsjakt på gråsäl kan utföras under liknande förutsättningar som tidigare år vad gäller jakttid och jaktområde samt att ett något högre uttag kan ske utan att det äventyrar gynnsam bevarandestatus för arten.

En höjning av tilldelningen från 290 djur till 350 djur skulle med fördel läggas till Stockholms och Uppsala län där tilldelningen varit lägre men möjligheterna till skyddsjakt är goda.

Skrivelse från Svenska Jägarförbundet

Svenska Jägarförbundet föreslår i en skrivelse till Naturvårdsverket att skyddsjakt efter totalt 350 gråsäl ska tillåtas. Som jakttid föreslås 16 april 2015

till 31 januari 2016. Förbundet föreslår även att provtagningskrav ska motsvara Naturvårdsverkets förslag till regeringen år 2014.

Skäl för beslutet

Aktuella bestämmelser

Naturvårdsverket får besluta om skydds jakt efter säl på eget initiativ om det behövs för att förhindra allvarlig skada. Naturvårdsverket ska innan beslutet samråda med Havs- och vattenmyndigheten. Detta framgår av 23 b § jaktförordningen (1987:905). Naturvårdsverket kan även be andra myndigheter yttra sig i ärendet, med stöd av 6 och 7 §§ förvaltningslagen (1986:223).

Tillstånd till skydds jakt får ges för att förhindra allvarlig skada på exempelvis fiske. Skydds jakt får beviljas om det inte finns någon annan lämplig lösning. Skydds jakten får inte försvåra upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Detta framgår av 23 a § jaktförordningen.

Om Naturvårdsverket fattar beslut om skydds jakt framgår det av 9 b § jaktförordningen att ska vi ange

- vilka arter som berörs och antalet djur som får fällas,
- vilka medel och metoder som får användas,
- vilken tid och vilket område som avses,
- de villkor som i övrigt behövs för att så långt som möjligt undvika skador eller olägenheter av betydelse för den berörda artens bestånd, och
- den kontroll som kommer att ske.

Huvudregeln är att jakt inte får bedrivas från fordon där motorn är igång. Det framgår av 31 § jaktlagen (1987:259). Naturvårdsverket får dock besluta om undantag från detta. Naturvårdsverket får även besluta att skydds jakt får bedrivas på annans jaktområde. Dessa undantag får ges med stöd av 24 d § jaktförordningen.

Naturvårdsverket kan ge tillstånd att skydds jakt efter säl, vid sidan av klass 1-, även får ske med klass 2-ammunition och därmed medge undantag från 16 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt. Undantaget får medges med stöd av 43 § samma föreskrift.

Naturvårdsverket kan besluta att ett skydds jaktbeslut ska gälla även om det överklagas, detta med stöd av 59 § jaktförordningen.

Kungörelsedelgivning av beslutet får ske om en obestämd krets ska delges, vilket framgår av 49 § delgivningslagen (2010:1932).

Skyldigheter som följer av Sveriges EU-medlemskap

Gråsälén är upptagen i det så kallade art- och habitatdirektivet, bilagorna 2 och 5 till rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter. Det innebär att Sverige som EU-land måste vidta vissa åtgärder, exempelvis

- utse särskilda bevarandoområden och inom dessa tillståndspröva alla verksamheter och åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön och
- säkerställa att exempelvis jakt på gråsäl är förenlig med upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus för arten

Rekommendationer från Helsingforskommissionen

Helsingforskonventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö slår fast att viss jakt på säl kan tillåtas för populationer som uppnått gynnsam bevarandestatus. Detta innebär att skydds jakt kan få bedrivas om populationen haft en stadig positiv tillväxt under lång tid. Jakten får inte äventyra denna tillväxt eller ge andra problem för förvaltningen av arten.

Helsingforskommissionen, konventionens styrande organ, föreslår att det undre referensvärdet för arten bör ligga på minst 10 000 gråsäl. Därmed säkras den biologiska nivån som krävs för att upprätthålla ett livskraftigt bestånd. Överstiger populationen 10 000 gråsäl kan jakt tillåtas om arten har långsiktig positiv tillväxt.

Nationell förvaltningsplan och miljöövervakningsdata

Havs- och vattenmyndigheten anger i Nationell förvaltningsplan för gråsäl i Östersjön från 2012 att populationen för gråsäl ska ha en gynnsam bevarandestatus. Gråsälspopulationen ska ha en neutral eller positiv utveckling.

Sedan år 2000 har arten haft en stabil utveckling med en årlig tillväxt om i genomsnitt 7-8 procent och antalet faktiska räknade djur var år 2011 nära 24 000 gråsäl. Idag bedöms det finnas nära 35 000 gråsäl i Östersjön, enligt nationella miljöövervakningsdata.

Naturvårdsverkets bedömning

Förhindrande av allvarlig skada

Sälskadorna i Sverige har de senaste tio åren fortsatt att öka. Redan 2005 uppskattade dåvarande Fiskeriverket att kostnader för skador orsakade av säl till cirka 55 miljoner kronor.

Enligt Havs- och vattenmyndighetens yttrande till Naturvårdsverket har skadorna orsakade av säl det senaste året ökat med minst 15 procent. Ökningen av skadorna sker samtidigt som Program Säl & Fiske under en längre tid arbetat för att utveckla fiskeredskap och fiskemetoder som ska vara säkra för sälangrepp.

Naturvårdsverket konstaterar att fisket i stora delar av Östersjön i stor omfattning allvarligt skadas av angrepp av gråsäl. De allvarliga skadorna uppkommer under hela fiskesäsongen och på de arter som är avgörande för fiskerinäringen och fritidsfisket i landet. De flesta fiskemetoder drabbas av allvarliga sälskador, såsom fiske med fasta redskap, nät, garn, krok och även burfiske.

I Bottenviken drabbas främst fiske med fasta redskap av skador och fritidsfisket med nät är mycket skadedrabbat. För södra delarna av Östersjön har skadorna på fiske inomskärs ökat. Skadorna på ålfiske och fiske med sillgarn förekommer fortfarande, men i minskad omfattning.

Mot bakgrund av den faktiska ökningen av såväl gråsälpopulationen som antalet sälskador gör därför Naturvårdsverket bedömningen att det finns en stor sannolikhet för fortsatta allvarliga skador på fisket under kommande år.

Naturvårdsverket gör därför bedömningen att skydds jakt efter gråsäl är motiverad för att förhindra fortsatta allvarliga skador.

Gynnsam bevarandestatus

Referensvärdet för gråsäl som Sverige rapporterat till EU år 2013 är 10 000 djur. Detta motsvarar den biologiskt säkra nivån som krävs för att upprätthålla ett livskraftigt bestånd för arten. Jakt kan tillåtas utan att gynnsam bevarandestatus för arten äventyras om populationen överstiger denna nivå och har haft en långsiktig positiv tillväxt.

Enligt Havs- och vattenmyndighetens senaste marina miljöövervakningsdata från år 2013 finns det cirka 35 000 gråsäl i Östersjön. Det totala antalet gråsäl i Östersjön har ökat med i genomsnitt 7-8 procent sedan år 2000.

Naturvårdsverket bedömer därför att upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus för gråsäl inte äventyras av att upp till 350 individer fallis.

Annan lämplig lösning

Det finns flera olika skadeförebyggande åtgärder som generellt sett vidtas för att minska sälskadorna på fisket, exempelvis;

- fiske vid olika tidpunkter på dygnet
- försök att skrämna sälar vid fiskeplatserna
- vakt av näten
- fiske i kortare perioder
- byte av fångstplatser

Trots skadeförebyggande åtgärder ökar skadorna. Havs- och vattenmyndigheten konstaterar även att samma skadegörande individer trots försök till förebyggande åtgärder återkommer och fortsätter orsaka allvarliga skador. Det är alltså sannolikt ett begränsat antal individer som återkommer till redskapen och söker föda, och att dessa individer inte påverkas av skadeförebyggande åtgärder. Vidare har Program Säl & Fiske under längre tid arbetat för att utveckla fiskeredskap och fiskemetoder som ska vara säkra för sälangrepp. Det finns dock fortfarande få alternativa fångstmetoder som är lämpliga i Sverige och som inte drabbas av sälskador.

Då skadeförebyggande åtgärder i stort är verkningslösa gällande skadegörande individer bedömer Naturvårdsverket att skydds jakt är det enda kvarvarande alternativet för att förhindra fortsatta allvarliga skador.

Övrigt

Jakttiderna har satts för att minska risken för allvarliga skador för fisket och samtidigt ta hänsyn till sälarnas behov av ro under kutningstiden.

För att förhindra allvarliga skador på fångst och redskap bör skyddsjakten i första hand riktas mot sälar som befinner sig nära fiskeredskap.

För att skyddsjakten ska kunna ske på ett effektivt och framgångsrikt sätt kan det vara nödvändigt att skyddsjakten efter gråsäl bedrivs på annans jaktområde. Exempelvis om fiskeredskap ligger nära gräns till annans jaktområde men skadegörande sälar i huvudsak befinner sig i detta område.

För att snabbt komma fram till en fälld säl för att bärga den får jakten ske från båt med motorn påslagen. Jakten får även ske med ammunition av klass 2 för att möjliggöra användningen av ammunition som minskar risken för rikoschetter.

Verkställighet och kungörelse

Med hänsyn till att skadorna är allvarliga och pågående är det viktigt att skyddsjakten kan inledas så snart som möjligt. Detta är nödvändigt för att förhindra att ytterligare allvarliga skador uppstår. Naturvårdsverket bedömer därför att det finns skäl att beslutet ska gälla även om det överklagas. Med hänsyn till berördas möjligheter att ta del av beslutet bestäms att jakten får inledas den 20 april.

Beslutet ska delges genom så kallad kungörelsedelgivning. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Naturvårdsverket på Forskarens väg 5 i Östersund.

Upplysning om hur man överklagar, se bilaga 1.

Beslut i ärendet har fattats av biträdande avdelningschefen Rikard Janson efter föredragning av handläggaren Petter Mahrs. I ärendets handläggning har även enhetschefen Ingela Hiltula, sektionschefen Carl Mikael Strauss och juristen Camilla Frisch deltagit.

För Naturvårdsverket

Rikard Janson

Petter Mahrs

Kopia till:

Finlands Viltcentral
Havs- och vattenmyndigheten
HELCOM
Jord- och Skogbruksministeriet, Helsingfors
Kustbevakningen
Näringsdepartementet
Lantbrukarnas Riksförbund
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Gotlands län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Östergötlands län
Miljödepartementet
Miljöministeriet, Helsingfors
Naturhistoriska riksmuseet
Program Sälar och Fiske
Svenska Jägareförbundet
Svenska Naturskyddsföreningen
Svenska Rovdjursföreningen
Sveriges Fiskares Riksförbund
Sveriges Fiskevattenägareförbund
Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund
Viltskadecenter
Världsnaturfonden WWF
Ålands Landskapsstyrelse

Bilaga 1**Var ska beslutet överklagas?**

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.

Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till Förvaltningsrätten i Stockholm.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt och det ska vara undertecknat.

I skrivelsen ska ni ange:

- ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,
- vilket beslut som ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,
- hur ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt
- om det finns motparter i ärendet bör ni ange deras namn, adress och telefonnummer.